

ສ່ວນທີ 1 ບຫນ້າ

ส่วนที่ 1 บทนำ

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศ ประจำปี 2565 เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับสุดท้าย ตามห้วงเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศที่สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2565 ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2565 ซึ่งจากการดำเนินการปฏิรูปประเทศในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่แผนการปฏิรูปประเทศประกาศในราชกิจจานุเบกษาและบังคับใช้ครั้งแรกเมื่อวันที่ 6 เมษายน 2561 ต่อเนื่องมาจนถึงแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งได้ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565 จวบจนถึงสิ้นสุดระยะเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศ ในวันที่ 31 ธันวาคม 2565 **การดำเนินการปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน ได้ก่อให้เกิดบรรลุผลลัพธ์ต่าง ๆ** ทั้งการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและคุณภาพการดำรงชีวิตของประชาชนที่ดีขึ้น สังคมที่เป็นสังคมแห่งโอกาสที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศมากขึ้น มีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้**บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 257 และมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**

แม้ว่าแผนการปฏิรูปประเทศได้สิ้นสุดลงตามระยะเวลาที่กำหนดแล้ว แต่การดำเนินการปฏิรูปประเทศตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ยังคงจำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนต่อไป โดยคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2565 รับทราบผลการประชุมของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในคราวการประชุมครั้งที่ 2/2565 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2565 ที่ได้มีมติเห็นชอบแนวทางการดำเนินการภายหลังสิ้นสุดแผนการปฏิรูปประเทศ โดยให้หน่วยงานของรัฐ ทั้งหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการนำประเด็นปฏิรูปประเทศมาดำเนินการต่อเนื่องต่อไป ผ่านกลไกของแผนระดับที่ 2 แผนระดับที่ 3 และการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงาน

การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศต่อไปเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์เกิดความยั่งยืน

การปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศได้สิ้นสุดลง จากการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามรัฐธรรมนูญฯ แต่เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามรัฐธรรมนูญอย่างยั่งยืน **“การปฏิรูปประเทศยังคงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จะต้องดำเนินการต่อเนื่องต่อไปผ่านแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ แผนระดับที่ 3 และการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงาน”**

ส่วนที่ 1 บทนำ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำความเชื่อมโยงประเด็นการปฏิรูปประเทศกับเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินการขับเคลื่อน ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการในประเด็นการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน โดยได้เชื่อมโยงเป้าหมายของทั้ง 62 กิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของ 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ของ 23 ประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และ 38 เป้าหมายของ 13 หมุดหมาย ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570 รวมทั้ง 34 เป้าหมายของ 17 นโยบายและแผนมั่นคง ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยได้แสดงแผนผังความเชื่อมโยงของประเด็นการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน กับแผนระดับที่ 2 ที่เกี่ยวข้อง ไว้ส่วน 2.2 สรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ของแต่ละด้านไว้ด้วยแล้ว เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนประเด็นการปฏิรูปประเทศในระยะต่อไปให้เกิดการดำเนินการที่ต่อเนื่องเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศเกิดความยั่งยืนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ต่อไป ส่งผลให้การพัฒนาประเทศบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในที่สุด

แผนภาพแสดงความเชื่อมโยงของประเด็นการปฏิรูปประเทศ กับแผนระดับที่ 2 อื่นที่มีความเกี่ยวข้อง

หมายเหตุ : แสดงแผนผังความเชื่อมโยงของประเด็นการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน กับเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 ที่เกี่ยวข้องไว้ในส่วนที่ 2.2 สรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมีรายละเอียดแสดงไว้ในภาคผนวก ข

การปฏิรูปประเทศ เป็นการดำเนินการ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ที่ได้บัญญัติให้มีการปฏิรูปประเทศ เพื่อแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง การปรับเปลี่ยน และลดอุปสรรค “วิธีและกระบวนการ” หรือ “กลไก” หรือ “กฎระเบียบ” ที่สำคัญให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขประเด็นปัญหาและอุปสรรคเร่งด่วน ให้การดำเนินงานของทุกภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สะดวก มีประสิทธิภาพ เพื่อให้รากฐานการพัฒนาในช่วง 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ ให้ความเชื่อมั่น น่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับบริบทประเทศ และพร้อมขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุ เป้าหมายและวิสัยทัศน์ตามยุทธศาสตร์ชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ

มาตรา 257 กำหนดให้**การปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย** ดังต่อไปนี้

- (1) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ
- (2) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ
- (3) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา 258 กำหนดให้**ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล** ดังต่อไปนี้

- ก. ด้านการเมือง
- ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
- ค. ด้านกฎหมาย
- ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม
- จ. ด้านการศึกษา
- ฉ. ด้านเศรษฐกิจ
- ช. ด้านอื่นๆ

มาตรา 259 กำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายใน 1 ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลา 5 ปี

ส่วนที่ 1 บทนำ

แผนการปฏิรูปประเทศ ได้จัดทำขึ้นตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 โดยจัดเป็นแผนระดับที่ 2 ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2560 แผนการปฏิรูปประเทศมีความสอดคล้อง

เป็นไปในทิศทางเดียวกับยุทธศาสตร์ชาติ มีการกำหนดวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศไว้อย่างชัดเจนเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกลไกในการแปลงแผน ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ไปสู่การกำหนดงาน/โครงการ เพื่อดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์การปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ โดยมีกรอบระยะเวลาดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565

การประกาศบังคับใช้แผนการปฏิรูปประเทศ

6 เมษายน 2561 ประกาศบังคับใช้ แผนการปฏิรูปประเทศเป็นครั้งแรก โดยมีประเด็นปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการเมือง (2) ด้านบริหารราชการแผ่นดิน (3) ด้านกฎหมาย (4) ด้านกระบวนการยุติธรรม (5) ด้านเศรษฐกิจ (6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (7) ด้านสาธารณสุข (8) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (9) ด้านสังคม (10) ด้านพลังงาน และ (11) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และวันที่ 7 พฤษภาคม 2562 ได้ประกาศบังคับใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (12) ด้านการศึกษา เพิ่มเติม โดยแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง 12 ด้าน ได้กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวมจำนวน 173 เรื่อง และมีข้อเสนอในการจัดทำ/ปรับปรุงกฎหมาย รวมจำนวน 231 ฉบับ

25 กุมภาพันธ์ 2564 ประกาศบังคับใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่ได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ประกาศบังคับใช้ในห้วงเวลาถัดมา โดยได้เพิ่มเติมประเด็นปฏิรูปประเทศ (13) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบในการดำเนินการปฏิรูปประเทศคู่ขนานไปกับแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปี 2561 โดยแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง 13 ด้าน มีกิจกรรม Big Rock รวมจำนวน 62 กิจกรรม และมีข้อเสนอในการจัดทำ/ปรับปรุงกฎหมาย จำนวน 45 ฉบับ

นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ) โดยเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2565 ได้ประกาศบังคับใช้ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2565 เพื่อให้การบริการงานบุคคลของข้าราชการตำรวจเป็นไปตามระบบคุณธรรมมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจหรือกระทำการโดยมิชอบและให้ข้าราชการตำรวจประพฤติปฏิบัติตนเหมาะสมแก่เกียรติศักดิ์ของตำรวจ และอยู่ในจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ ตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา 258 ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (4) ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฯ

เป้าประสงค์ของการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเมือง

มีเป้าประสงค์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคงและเกิดความสามัคคี ประองตองสมานฉันท์ของคนในชาติ ตลอดจนเพื่อให้พรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก

2. ด้านบริหารราชการแผ่นดิน

มีเป้าประสงค์เพื่อให้มีความสำคัญในการเตรียมความพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติและรองรับผลกระทบของสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ และทิศทางที่กำหนดได้ตามยุทธศาสตร์ชาติ

3. ด้านกฎหมาย

มีเป้าประสงค์เพื่อให้เกิดผลอันพึงประสงค์ในการมีกฎหมายที่ดีและมีเพียงเท่าที่จำเป็นตามหลักการของมาตรา 258 ค. ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

4. ด้านกระบวนการยุติธรรม

มีเป้าประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในแต่ละขั้นตอนให้เป็นไปอย่างโปร่งใสแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สร้างความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม

5. ด้านเศรษฐกิจ

มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม และปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลักแนวคิดการบริหารงานคุณภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์

6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีเป้าประสงค์เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการดูแล รักษา และฟื้นฟูอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และมีความสมบูรณ์ยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ บรรเทาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและลดภัยพิบัติทางธรรมชาติ และมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ

ส่วนที่ 1 บทนำ

7. ด้านสาธารณสุข

มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ป่วย ผู้เสี่ยงโรคและผู้สูงอายุได้รับบริการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และทันสมัย มีความรอบรู้ด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น สามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ พร้อมทั้งผู้สูงอายุสามารถดูแลสุขภาพตนเองและได้รับการบริหารและรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพที่บ้านและในชุมชน

8. ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

มีเป้าหมายเพื่อมุ่งเน้นการสร้างดุลยภาพระหว่างเสรีภาพในการทำหน้าที่ของสื่อับความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชน ด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสารคือเสรีภาพของประชาชนตามแนวทางของประชาธิปไตย และมุ่งเน้นให้สื่อเป็นโรงเรียนของสังคมในการให้ความรู้แก่ประชาชน ปลุกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลุกฝัง ทศณคคติที่ดี

9. ด้านสังคม

มีเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในสังคม การคุ้มครองกลุ่มเปราะบางในสังคม ตลอดจนการสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งทุนของประชาชน

10. ด้านพลังงาน

มีเป้าหมายเพื่อให้กิจการพลังงานมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมมากขึ้น ภายใต้กลไกตลาดที่เหมาะสม หน่วยงานภาครัฐมีการใช้พลังงานอย่างรับผิดชอบ ประหยัด คุ่มค่า และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการใช้พลังงานสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการเผยแพร่สื่อสารข้อมูลการวิเคราะห์ด้านพลังงาน เพื่อสนับสนุนการวางแผนและเตรียมความพร้อมระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และสนับสนุนการเติบโตของพลังงานทางเลือก และสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง

11. ด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้มีการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตประพฤติมิชอบ และให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของบุคลากร ใช้ดุลยพินิจโดยสุจริต ภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้และสนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้านการทุจริตเพื่อขจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ

12. ด้านการศึกษา

มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามุ่งความเป็นเลิศ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล ซึ่งการศึกษาที่จะได้รับการปฏิรูปจะครอบคลุมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีได้จำกัดเฉพาะการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับเท่านั้น

13. ด้านวัฒนธรรม กีฬาแรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

มีเป้าประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ และกำลังคนของประเทศมีทักษะที่เอื้อต่อการสร้างผลิตภาพแรงงาน และคุณภาพชีวิตที่ดี

การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไปสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 257 และมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ในการดำเนินการแปลงแผน ขั้นตอน และวิธีการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านไปสู่การกำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อดำเนินการภายในกรอบระยะเวลาของขั้นตอน และวิธีการนั้น ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศ โดยมี สศช. ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนข้อมูลและความเห็นเชิงวิชาการ เพื่อใช้ประกอบในการพิจารณาดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ รวมถึงมีหน้าที่ในการประสานและดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐ ประชาชน ตลอดจนทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน รวมทั้งดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ

ในระยะแรกที่แผนการปฏิรูปประเทศประกาศบังคับใช้ หน่วยงานของรัฐได้นำเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวมจำนวน 173 เรื่อง ที่ได้รับการกำหนดไว้ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปี 2561 ไปขับเคลื่อนการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ หลังจากที่แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ประกาศบังคับใช้ ได้ให้หน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นดำเนินการตามกิจกรรม Big Rock รวมจำนวน 62 กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง 13 ด้าน โดยกิจกรรม Big Rock กำหนดขึ้นจากเรื่องและประเด็นที่เห็นว่ามีสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยตรงขึ้นกับประชาชน ที่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จและวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรมภายในปี 2565 ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฯ และสำหรับเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่เป็นกิจกรรมในลักษณะภารกิจปกติให้หน่วยงานดำเนินการต่อไปโดยให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) คู่ขนานไปกับแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปี 2561 เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์การปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวันที่ 31 ธันวาคม 2565

เครื่องมือในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

แผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เป็นเครื่องมือสำคัญ ในการถ่ายทอดระดับการดำเนินงานตามขั้นตอน และวิธีการของกิจกรรม Big Rock ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไปสู่การกำหนดงาน/โครงการที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศ ให้เห็นเป็นรูปธรรมได้มากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการถ่ายทอดแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จะเป็นแผนปฏิบัติการเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ และกำกับติดตามการดำเนินการตามกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ แต่ละด้านที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม Big Rock

จำเป็นต้องเข้าใจในเป้าหมาย ผลลัพธ์ และการดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผล และทำงานประสานการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock มีรายละเอียด ประกอบด้วย

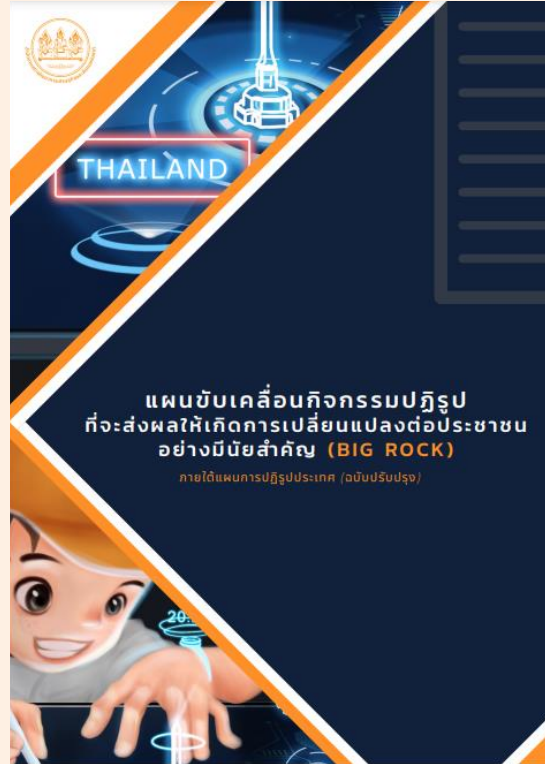
(1) **หน่วยงานร่วมดำเนินการ** เป็นหน่วยงานร่วมในการดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ซึ่งจำเป็นต้องมีโครงการ/การดำเนินงานที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

(2) **เป้าหมายย่อย (Milestone : MS)** เป็นเป้าหมายความสำเร็จที่ถ่ายทอดมาจากผลการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการของกิจกรรม Big Rock โดยกำหนดผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดไตรมาส ซึ่งจะเป็ข้อมูลสำหรับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน/การดำเนินงานที่ขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock อย่างเป็นรูปธรรม

(3) **ช่วงระยะเวลาดำเนินการ** เป็นการแสดงช่วงระยะเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จของแต่ละเป้าหมาย

เพื่อใช้ในการกำกับ ติดตาม เร่งรัดการดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนด

(4) **โครงการและการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายของกิจกรรม Big Rock** เป็นรายการโครงการ/การดำเนินงานที่รองรับการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ซึ่งโครงการ/การดำเนินงานนั้นจะส่งผลให้เกิดผลผลิตตามเป้าหมายย่อยภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจเป็นการดำเนินการในลักษณะแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ต้องใช้งบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ หรืออาจที่เป็นการดำเนินการกำหนดมาตรการ การปรับปรุงกฎระเบียบ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการดำเนินงานขององค์กรการปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งไม่ต้องใช้เงินงบประมาณในการดำเนินการ

ส่วนที่ 1 บทนำ

ข้อมูลรายละเอียดที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ทั้งในส่วนของเป้าหมายย่อย กิจกรรม และผู้เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการขับเคลื่อนแต่ละกิจกรรม Big Rock รวมถึงเป้าหมายความสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงเวลาชัดเจน จะทำให้มีข้อมูลในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลที่มีความชัดเจนและแสดงให้เห็นความสำเร็จในการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลา โดยแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานสะสม และประเด็นปัญหาการดำเนินการที่แท้จริง เพื่อนำไปแก้ไขได้อย่างทันการณ์และตรงจุด ใช้ในการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพนำไปสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์การปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้

การรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ รายงานเดือน

สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ได้มีการจัดทำรายงานความคืบหน้าในการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศทุก 3 เดือน เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี รายงานต่อรัฐสภาทราบ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญฯ โดยที่ผ่านมาสำนักงานฯ ได้จัดทำรายงานความคืบหน้าฯ มาแล้วจำนวนทั้งสิ้น 18 ครั้ง โดยการรายงานความคืบหน้าฯ ครั้งที่ 18 (เดือนตุลาคม - ธันวาคม 2565) เป็นการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาครั้งสุดท้าย ตามการสิ้นสุดลงของระยะเวลาดำเนินการของแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2565

การรายงานสรุปผลการดำเนินการแผนการปฏิรูปประเทศรายปีที่ผ่านมา

รายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ประจำปี 2562 ถึง 2564 สำนักงานฯ ได้จัดทำขึ้น เพื่อประเมินสถานะการดำเนินการปฏิรูปประเทศในแต่ละปี โดยแสดงให้เห็นสถานการณ์ผลการดำเนินงานประเด็นท้าทาย รวมถึงข้อเสนอแนะ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์การปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวันที่ 31 ธ.ค.65

รายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ประจำปี 2565

เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับสุดท้าย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2565 โดยได้สรุปประมวลผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ตั้งแต่วันที่แผนการปฏิรูปประเทศประกาศใช้ครั้งแรกเมื่อวันที่ 6 เมษายน 2561 จนถึงวันที่สิ้นสุดระยะเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศจากข้อมูลผลการดำเนินงานสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 ที่หน่วยงานได้มีการนำเข้าสู่ข้อมูลในระบบ eMENSCR เพื่อรายงาน ผลลัพธ์จากการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน ที่ส่งผลให้เกิดการบรรลุสัมฤทธิ์ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฯ รวมถึงแนวทางในการดำเนินการปฏิรูปประเทศในระยะต่อไปเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์เกิดความยั่งยืน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องนำประเด็นการปฏิรูปประเทศไปดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กลไกต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา รวมถึงการดำเนินงานที่มีอยู่ของหน่วยงาน โดยอาศัยกรอบในการดำเนินงานของแผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ต่อไป

รายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ประจำปี 2565 มีรายละเอียด ประกอบด้วย 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหารและบทนำ

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

2.1 สรุปผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศตามเป้าหมายของรัฐธรรมนูญฯ โดยแสดงรายการของผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 258 (ก) ถึง (ข) ของรัฐธรรมนูญฯ

2.2 สรุปผลการดำเนินการของแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้ง 13 ด้าน โดยแสดงให้เห็นผลลัพธ์ตามเป้าหมายของผลอันพึงประสงค์จากการดำเนินการที่ผ่านมาที่ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายที่บัญญัติไว้ในมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญฯ รวมถึงประเด็นการปฏิรูปประเทศอื่นที่เพิ่มเติมจากที่รัฐธรรมนูญฯ โดยอ้างอิงจากขอบเขตที่กำหนดไว้ในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ รวมถึงแนวทางในการดำเนินการในระยะต่อไปของการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน โดยอาศัยกลไกของแผนระดับที่ 2 ที่มีความสอดคล้องของแนวทางการพัฒนากับประเด็นการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบในการดำเนินการขับเคลื่อน กำกับ ติดตามการปฏิรูปประเทศให้เกิดผลที่ยั่งยืนต่อไป

ส่วนที่ 3 ประเด็นท้าทายและการดำเนินการต่อไปเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์เกิดความยั่งยืน

โดยได้สรุปประเด็นท้าทายที่ควรให้ความสำคัญจากการดำเนินการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยใช้กลไกต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา รวมถึงการดำเนินงานที่มีอยู่ของหน่วยงาน โดยอาศัยกรอบในการดำเนินงานของแผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อน กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืนตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ต่อไป